

MÁNDY-MARGÓRA

Mennek az óvodások az úttest jobb oldalán girbe-gurba kettes-hármas sorban, és idegen nyelven társalognak:

– gölöbrss mördrsömn pledügrrruss mlesövbrrögrö

Az óvónők közékük vágnak egy-egy szóval:

Netürelmetlenkedj! Gyerevisszaneszaladjel! Fogdmegapárodkezét!
AzonnalhagydabbaPeti! Teddleaztmitcsinálsz!

Átvágok közöttük sietve, fehér inggel a karomon, és egy szót sem értek.

106

Álmodban zokogtál, mint a metrószerelvény, álmodban ríttál, mint a teafőző, álmodban sírtál, mint az eső, mint a nád, mint a fahasáb. Álmodban, csak ismétlődjön, bömböltél, mint a patak, bőgtél, mint a szél, mint az idő, mint a nap, álmodban sírtál, mint a tenger.

És amikor eleget sírtál, fölültetek a hullámokra, hogy egy asztalnál kávézzatok, sörözzetek. Valami szívszorítóan édes volt ebben az álomban: a megbékélés délutánja volt ez, amelyben itt asztalhoz ültetek, az élet délutánja; nem volt az asztalnál betegség, nem volt nyomorúság, halál, háború, megfélekezett rólátok a hatalom. És vajon ki az, aki ezt kívánta, ki rakta így össze ezt a kívánságot, hogy te megálmodhasd?

SEBZÉSPONT

Anya Anya Anya Anya gondolkodik: hogyan oldom meg a hajvágás-ügyet? Sírás a vége mindig, Marcell affért csinál belőle garantáltan, bármivel próbálkozott az ember: kérleléssel, üzlettel, szigorral. A fiú következetes. Ha előkerült az olló (muszáj a szőke rendetlenséget megigazítani), ellenfeszült: nyugólt, tiltakozott és sírt. Miért ér az amúgy is szép esemény – a puha, lángszerű, angyalszőke tincsek adnak magukból egy keveset, és kerülnek a helyükre még dicsőbben – könnyek között véget?

Anya nincs elragadtatva Fredriktől.

– Talán tépi a haját a fésű – mondja Fredrik, miközben az eszpresszót pucolja. A tévében délutáni ismétlés: Rudy Gobert blokkol Houstonban.

Anya fejét ingatja. – Nem is igazán szoktam fésűt használni.

– Akkor biztos sajnálja a haját.

Anya nem válaszol. Hát csak nem. Marcellnek nem kellett a levágott tincsek, úgy taposott át rajtuk, mintha ott se volnának.

– Hát akkor kurvára – kezdi Fredrik, de Anya megszólal: – Na ezt sürgősen – és felemeli mutatóujját.

Fredrik nejlonzacskóba söpri a kávézaccot.

– Az is lehet, hogy ijesztő az olló – mondja. – Na, ez azért már visszatérés!

A Utah szépen elhasít a Rockets mellett.

Anya Anya Anya az ollót nézi. Marcell kezébe még nem adtak ollót, túl kicsi hozzá, de ha adtak volna is, gyereknek való, gömbölyű és színes műanyag keretbe bújtatott ollót, ami krokodilt, vagy, például, halat formáz. Ez nem olyan: nagy, meztelen, sötét fényű fémolló.

Marcell nem sejt rosszat, pedig fején – hajmosás volt – ott a turbánra csavart törölköző.

– Marcell, segíts nekem – mondja Anya Anya Anya, és térdre ereszkedik. A hangja nem stratégia, valóságosan egyenes, pedig kezében ott az olló. – Segíts Anyának vágni a hajából.

A felnőttek nyelvén beszélő tárgy a fiú kezébe kerül. Anya mindent fog: fogja Marcell kezét, fogja az ollót, fogja a loknit, aminek vége az olló élei közé kerül. Anya haja egyenes. Anya keze fog mindent, de a mozdulat Marcellé: összenyomja a nagy száracat, és a másik végen a haj varázslatmód elválik önmagától.

– Ugye, milyen ügyes voltál? Ugye, milyen jól ment?

De nem vált be a pedagógia, nincs hajvágás sírás nélkül. Fredrik nem tudja, Anya ért-e vajon ebből a sírásból valamit; neki, ahogy ott áll, úgy tűnik, mintha a fiú sírása nem is nekik, hanem a falon túlra, egy másik nyelven szólna. Marcell szelíden, kitartóan sír, szemét törli, hüppög, Anya pedig vág a könnyeken át.

GENERATIA VERDE

Azonban harmincas középiskolai tanár; a wifi a teremben vacakol, kivitted az osztályt a mosdóba; mulatságos kis történetté válik;

esküvőn állsz; zenés stand-up a kertben; a menyasszony nővére ismét, ettetek ittatok? a meggyesből vegyetek; egy tag jókedvűen, tanár úr, igaz, hogy ...-ékat kivitte a vécébe filmet nézni?; meglepődsz; az esküvőn?; kis somolygás; ügyesen lezárni, persze, jó sztori, hát igen;

az osztály kevésbé lepődött meg; elemük a *teremből-ki*; élvezték inkább a dolgot; művészettörténet a mosdóban; tanár úr, Bukó levegye a cipőjét? az ablakba kéne tenni a gépet, ott jó a wifi; tanár úr, beírd a címet? tanár úr, egy szék kéne; tolongnak a zuhanyzóban;

egy kolléga nyit be; tanár úr? – kérdezi; ironia; adja az idősebb kollégát; egy dokumentumfilmet nézettek meg velük; nézettek, ezt így mondod; ennél többet nem, több nem is kell; rendben, csak húsz perc múlva jön a tizedik zuhanyozni; hogyne; köszönöm;

tanár úr, másolt a gépén a rendszer?

LÁBADOZÁS AZ UNIVERZUMBAN

Régi ügyfeled ismét jelentkezett: a migrén. A reggeli órák maguk közé rekesztettek, az idő kiterjedt, mint egy földrész. William Thismorning, te, anyja neve Erica Fritzbeaujoule, született Liverpoolban, William Thismorningból émelybólyává változtál.

– Hogy vagy, bogár? – pattant melléd Szilvia. Ez a satnya, apró nő! Rosszul állt rajta, eskü alatt vallanád, minden, drága ruha, szegényes ruha. De az életkedve vonzóbb volt az univerzumban bárminél.

A nap ököllé változott. Csapongó sugárban okádtál.

Ne evezünk még más kontinensre, ezt kívántad. Maradjunk itt, ebben a pillanatban. Oly szép vagy, maradj, ne menj még. Nem. Csúnya és kínzóan boldogtalan. De csak ez az, ami van.

JÁNOS: BACKSPACE

Szép, derült nap volt, az irodalmi körről jöttem épp, amikor mint a hirtelen fogfájás vagy szívroham, úgy ért a felismerés, miért is szeretem én K. regényeit annyira, amelyek mintha megmentenék az elmúlástól az időt.

Az elmúlt éveimre gondoltam, és ezt mondtam magamban: ezek nem egy ember történetei; ezek mind külön történetek, mind olyan valakik történetei, akik emberek akartak volna lenni, de egyikük sem lett az.

Nem lettem ember én sem – jöttem rá –, azaz nem is vagyok semmi sem.

Mentem tovább ugyanazon a járdán, János, a szellő sem lanyhult; ez mondjuk a feladvány.

A TALANSÁG TITKOS TÖRTÉNETE

Na igen, de ahogy a 'boldogság' szót leírtad, elővett a szorongás, a régi.

Kínlódva siettél az utcán. „Hullát sodor a szél...” A bőröd ecetet hányt. Baljósan szállt a házak fölött a nap, mint egy fenyegető óramutató. Vagy fölemelt kalapács. Vagy bazi nagy szikra. Almos szőke nő ásított akkorát, hogy a szájába ugrottál volna: „bújtass el”.

A helyi járat rosszindulatú pontossággal jött.

– Van lövésed? – kérdezte Éta Hofman.

Ezt súgtad a tenyeredbe: „Örményország, bárcsak ember volnál, hogy segíts!”

Magyarország, bárcsak ember volnál!

TETSZIK JAKAB FERENC EMLÉKEI A HÁBORÚBÓL

Akinek a szájából azt hallottam, hogy „a katonaságban” vagyunk, arra mindig gyanakodtam, és Parnasszus Pali is ezek közé tartozott (Parnasszus volt a beceneve, mert amikor berúgott, mindenre, ami megtetszett neki,

azt mondta: Parnasszus!). Amiben mi részt vettünk, az pont annyira nem volt katonaság, ahogy a szafaládé sem volt hús, és a híradó nem volt tájékoztatás. Egyébként kedveltem ezt a fiút.

Napokig tartott az oda-vissza kopogtatás, hol innen, hol onnan kapunk tüzet, a mieink nem is igen tudták, hova lőnek. Ekkor történt a sebesülése. Néhány roppanás követte egymást, az egyik után Parnasszus ingerült üvöltést hallatott. Arra, hogy eltalálták, első reakciója az ingerültség volt, a düh, hogy fájdalom érte; hogy ez már sok. Néhány másodperccel később láttam, hogy a két Molnár hozza lefelé.

Nagyon rossz seb volt, de azonnali veszélyt nem jelentett. Az volt benne csak jó, hogy valószínűleg hazaküldik miatta.

– Kellemetlen lesz – mondtam, mielőtt vágtam volna. Gondolj valami másra, volt a nyelvem hegyén, de ezt nem mondtam ki. Nem volt mire másra gondolnia. Hivatás? Szakma? Még kereste a helyét vagy, lehet, nem is igen kereste. Család? Alig tartotta velük a kapcsolatot. Nő? Menyasszonya volt, akivel egyre rosszabbul mentek a dolgok; még pár hete a belülről füstölő méreg látszott Parnasszus arcán, de azóta ernyedtt és csüggedtt lett, mint a másnaposok. A csaj ritka csinos teremtmény volt, sütött a szeméből az elveszettek fájdalma; ha nem csak fotón látom, kétségtelenül beleestem volna én is.

Szóval: maradtunk itt, Tölgyestől pár kilométerre, egy ilyen rohadt lőtt sebbel.

Kiszabadítottam a combot, és vágtam. Parnasszus Pali összeszorította a fogát, aztán üvöltött, mint a kárhozottak.

– Aszh! – szentségelt minden bizonnyal, de kifogyott a szuszából.

A sebesülésével hazaengedték; bő két hét múlva jött vissza – éppen egy hónappal azelőtt, hogy a front megindult és egyszerűen átrohant fölöttünk, és majdnem úgy fegyvereztek le minket, mintha civilek volnánk, akiket tájékoztatnak a hatóságok, mi merre hány méter. De amikor Parnasszus visszatért, még mindig Tölgyes alatt voltunk, és a bevonuló fiún valami meg volt fagyva.

– Mit mondott a csaj? – kérdeztem gyíkhús mellett.

– Még élni akar – mondta Parnasszus.

És azt akartunk mi is.

HA VOLNA EGY ELBESZÉLÉS

A mindentudó elbeszélő tudná nemcsak azt, természetesen, hogy az adott évben az erőszak milyen statisztikák szerint alakult, hogy az északi és sokak érzése szerint fullasztó városban az erőszakos indulatok akkortájt jellemzően egy bizonyos tradicionális közösség ellen irányultak, s hogy eközben más, fenyegetettségben lévő csoportok némileg kikerültek a képből (hogy az eset így, ennek ellenére, mondhatni balszerencséből történt); a mindentudó elbeszélő egyúttal tudna arról is, hogy az ismeretlen elkövető számára, akinek „hülye buzi” felkiáltása volt és maradt az igen néma erőszakjelenet egyetlen megszólalása, egy látszólag irreleváns elem, egy rózsaszín borítójú könyv jelentette a (meglazult) korlátnak nekítaszított idegen homoszexualitására utaló döntő ingert (azaz az elbeszélő tudna arról, hogy az elkövető tudatában milyen benyomás szolgált indítóokként); az elbeszélésben felbukkanna ez a fordulat: *az abbéli elhatározás hiányában*, az állna itt, a bekezdésben, ahol, meglehet, az elbeszélő hangja megbicsaklana, hogy ez a világ nem mintegy önmagától ilyen mocsok, undorító, leköpni való szar, hanem *az abbéli elhatározás hiányában*; végül az elbeszélő ezzel a mondattal fejezné be: én Gy. Molnár Kadosa vagyok, és ez itt a bátyám története.